

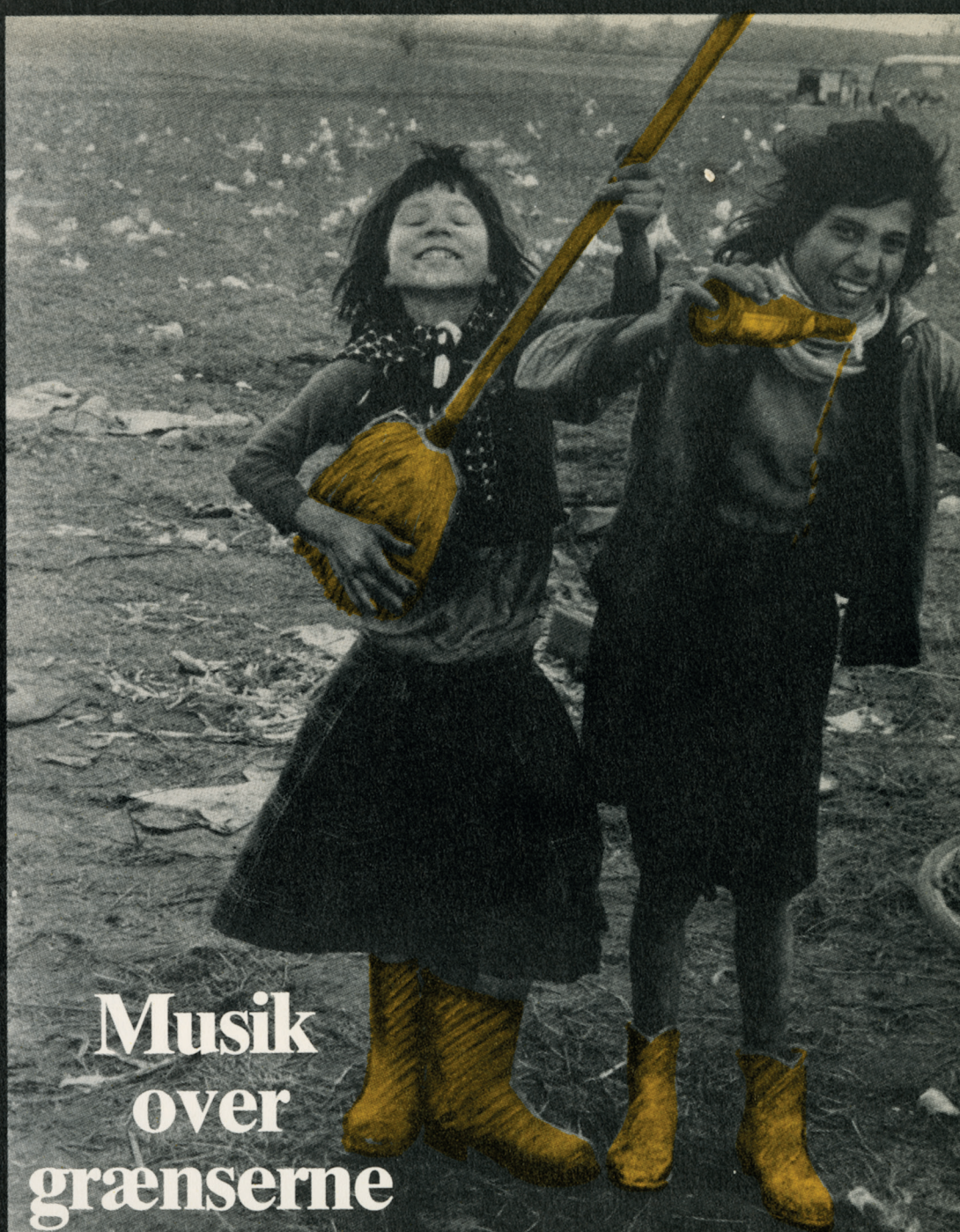
Madspil

Tidskrift för Musikpolitik • Kritiske Musikstudier • Kritisk Musikpedagogik

Nr. 30

Januar 1986
Rhodos

Musik
over
grænserne

Indhold

1986 årgang 7 nr. 30

<i>Karin Sivertsen:</i> Musik som fremmedartet kultursprog	3
--	---

TEMA: MUSIK OVER GRÆNSERNE

<i>Thomas Larsen:</i> Blandt dansere i Sukumaland . . .	5
<i>Sven Fenger:</i> Cubanske billeder	14
<i>Christer Irgens-Møller:</i> Når en LP koster 1/2 månedsløn	20
<i>Karin Sivertsen:</i> »Det vi prøver er at føre en ikke-voldelig, hellig krig mod døvheden«.	
Interview med David Hykes, Timothy Hill og Margorie Johnson fra Harmonic Choir	24
<i>Frede Schandorf:</i> Cromatik – 12'tonalitetens vugge. (Bach 300 år, 4)	34

UDENFOR TEMAET

<i>Jens Henrik Koudal:</i> Øl eller musik?	
En kommentar til den 11. Tønderfestival	39

ANMELDELSER

<i>Christer Irgens-Møller:</i> Afrikansk musik m.m.m. .	41
<i>Hanne Tofte Jespersen:</i> Primi – vital universel kreativitet på plade	43

DEBAT

<i>Lars Lilholt:</i> »Der er for alvor gået Poul Reumert i den«, – om folkemusik og »folk«	44
--	----

BOGLISTE	47
---------------------------	----

Omslag ved Jytte West-Hansen og Thomas Larsen. Forsidefoto: Alexandre Lewkowicz. Bagsidefoto: Sam Haskins.

MODSPIL

TIDSSKRIFT FOR MUSIKPOLITIK *

KRITISKE MUSIKSTUDIER * KRITISK MUSIKPÆDAGOGIK

Redaktion:

Lars Ole Bonde, Sven Fenger, Hanne Tofte Jespersen, Arne Kjær, Jens Henrik Koudal, Thomas Larsen (ansv. for dette nr.), Lars Nielsen, Ole Nørlyng, Karin Sivertsen.

Redaktionen adresse:

MODSPIL
c/o Forlaget Rhodos,
Strandgade 36,
DK-1401 København K.
Telefon: (01) 54 30 20.

Løssalg: Kr. 35,00 inkl. moms + porto.

Årsabonnement: Kr. 128,00 inkl. moms og porto for 1985 nr. 27–30. Abonnenter uden for Danmark ekskl. 22% moms + porto for forsendelse.

Tidligere numre: Nr. 1–22 kan bestilles hos: Forlaget PubliMus, Musikvidenskabeligt Institut, Universitetsparken 220, DK-8000 Århus C. Telefon: (06) 19 47 22. Kontortid: Mandag–fredag kl. 10–12. Nr. 23–26 kan bestilles hos: Forlaget Rhodos.

Annoncepriser: 1/1 s. 800 kr.
2/3 s. 600 kr., 1/2 s. 450 kr.,
1/4 s. 250 kr., 1/3 s. 325 kr.

ISBN: 87 7245 100 9 nr. 30 1986

ISSN: 0105-9238

Produktion: RHODOS, København

Musik som fremmedartet kultursprog

Ret langt henne i redaktionsprocessen af dette tema-nummer opstod der en slags krise. Da artiklerne løb ind, blev vi konfronteret med vores egen uafklarethed m.h.t. indholdet af det begreb, vi havde ladet være rammen for nummeret. Vi blev derfor tvunget til at stille os selv spørgsmålet: hvad mener vi egentlig med udtrykket »Fremmede kulturers musik«? Det er klart at det kan opfattes som et geografisk defineret anliggende. Så findes der ret eksakte historisk bestemte afgrænsningsmåder, når man altså betragter sagen fra et europæisk udsigtspunkt. Europa og USA er »kendte« områder, fordi vores historie- og kulturopfattelse er dannet på grundlag af erfaringer gjort i den del af verden, hvor den herskende kultur er bygget op omkring kapitalismens normer, som vi kender. Resten af verden er fremmed. Dette afspejler en forældet tankegang, som er bygget op i forrige århundredes imperialistiske ånd, men det forhindrer ikke at den lever i bedste velgående. Musikalske subkulturer inden for de kendte områder har derimod forskellig status alt efter om de udøves af etniske minoriteter eller af de herskende klassers eget protesterende afkom, som f.eks. hippiekulturen i sin tid. Førstnævnte er fremmede, sidstnævnte ikke. Vi har nok haft en god portion af denne regionale verdensopfattelse i baghovedet, da vi uden at tænke nærmere over det besluttede os for et tema-nummer om fremmede kulturers musik, og baggrunden var den enkle, at flere af os skulle (eller havde været) på rejser til »fremmede lande«, Tanzania, Cuba, Brasilien, Bali, Mexiko.

På den anden side var der også flere af os der på det tidspunkt havde erfaret, at man også i overført betydning kan tale om »en fremmed musikkultur« i et andet perspektiv, nemlig relateret til en lyttemåde, en måde at tilegne sig musikken på, der er anderledes.

Vil man opleve at modtage musik i dybere lag af

(Foto: Kirsten Hastrup).

personligheden, fremmede lag, som man ikke normalt udnytter i dagliglivet, må man først droppe enhver fiksering i musikkens ydre materialitet. Man må lære at forholde sig til musik som det den fænomenologisk rent faktisk er, nemlig et kontinuum af vibrerende lydbølger, en strøm af energi, der flyder i rum.

I denne forventningsfrie, modtagelige situation kan man opleve musik som dramatiske scener af urtypisk karakter, kampen mellem liv og død f.eks., eller som betydningsmættede stemninger af udefinerlig art, eller man kan opleve at man bringes i dybt sanselige tilstande, hvor musikken kærtegner huden og sætter kroppens naturligt iboende rytmik igang.

Det er som regel en langsom åbningsproces, der fører hen til den bevidste lyttemodtagelighed. Men alligevel har alle garanteret oplevet den spontant. De store øjeblikke, hvor det hele åbner sig under en koncert. Sagen er nu bevidst at kunne tilvejebringe tilstanden før musikken begynder og bibeholde den

under lytningen uden at uvedkommende tanker fylder bevidstheden og beslaglægger opmærksomheden.

Det er dette at man bruger musik til en åbning mod oprindeligere personlighedslag, der kan sidestilles med det vi søger, når vi drager ud i verden for at opleve cubansk eller ghanesisk musikliv, eller rejser til Tanzania for at lære tromning, sang og dans. I det ene tilfælde søger vi sagen på de indre plan, i det andet på det ydre, men i begge tilfælde er det musik som alternativt kultursprog vi tiltrækkes af, en udtryksform, der kommunikerer gennem kroppen og følelsernes sprog og bruger symboler som forståelsesmedium.

Temanummeret giver nogle eksempler på hvordan dette sker i praksis i fremmede kulturers musikbrug og på det indre plan i bevidstheden.

Karin Sivertsen

Forfattere i dette nummer:

Thomas Larsen, kontrabassist og musikpædagog.

Sven Fenger, højskolelærer, undervisningsassistent på ÅU.

Christer Irgens-Møller, musiker, anmelder og gymnasie Musiklærer.

Karin Sivertsen, kandidatstipendiat på AUC.

Frede Schandorf, grundlægger af *Chronomatisk Institut*. Arbejder med tonalitetsteori. Adresse: Chronomatisk Institut, Willemoesvej 4, 3100 Hornbæk. Tlf.: 02-20 01 64.

Hanne Tofte Jespersen, kandidatstipendiat på KU.

Rettelse til nr. 29:

I sidste nummer af Modspil var der blevet byttet om på to af billederne i artiklen om musikvideoer. Det drejer sig om det midterste fjernsynsbillede s. 25 og billedet øverst til højre s. 28.

